

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту

Затверджено

на засіданні кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
економічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 11 від 26.06.2023 р.)

Завідувач кафедри проф. Крупка М.І.

Силабус з навчальної дисципліни

«Фінансові моделі соціального підприємництва»,

що викладається в межах освітньо-наукової програми «Фінанси і кредит», освітньо-професійних програм «Фінанси та інноваційно-інвестиційні технології» та «Митна справа та фіскальне адміністрування» другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Львів - 2023 р.

Назва курсу	Фінансові моделі соціального підприємництва
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, пр. Свободи, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 «Управління та адміністрування»; 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Викладач дисципліни	Приймак Ірина Ігорівна, кандидат економічних наук, доцент
Контактна інформація викладача	iryana.pryymak@lnu.edu.ua +380673767728
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/finansovi-modeli-sotsialnoho-pidpriemnytstva
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Фінансові моделі соціального підприємництва» є вибірковою дисципліною за освітньо-науковою програмою «Фінанси і кредит», освітньо-професійними програмами «Фінанси та інноваційно-інвестиційні технології» та «Митна справа та фіскальне адміністрування» другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», яку викладають у I семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Попри стрімкий розвиток технологій, що роблять сучасне суспільство більш комфортним, залишаються невирішеними низка екологічних та соціальних проблем, серед яких безробіття, боротьба зі сміттям, корупція, подолання наслідків бойових дій тощо. Інноваційним механізмом вирішення викликів сучасного суспільства є соціальне підприємство, яке спрямовує на такі цілі власні доходи. Курс «Фінансові моделі соціального підприємництва» покликаний познайомити здобувачів з філософією соціального підприємництва, надати інструменти створення соціального бізнесу, вибору його організаційної форми, режиму оподаткування, залучення інвестицій та організації фінансового менеджменту. Важливим компонентом курсу

	<p>є командна робота над проектом власного соціального підприємства, формування фінансової моделі майбутнього бізнесу та обґрунтування обсягу інвестицій, необхідних для його старту.</p>
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансові моделі соціального підприємництва» є формування необхідних знань та умінь у магістрантів для практичної роботи у сфері фінансового моделювання діяльності соціального підприємства.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни «Фінансові моделі соціального підприємництва»: ознайомити з основними принципами, складовими, інструментами соціального підприємництва, розкрити роль соціального підприємства для забезпечення сталого розвитку суспільства, вивчити способи формалізації та побудови моделей фінансової діяльності соціального підприємства, сформувати практичні навички щодо управління фінансовими ресурсами соціальних підприємств, розвинути вміння щодо застосування у власній професійній діяльності принципів та підходів соціального підприємництва.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2017. 92 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1n_7gdnZu_YnQOrc0WN5B_ZRPb7h3xTH/view 2. Свинчук А. А., Корнецький А., Гончарова М., Назарук В., Гусак Н., Туманова А. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін: посібник. Київ: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. 188 с. URL: http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Book_sotsialne-pidpryemnytstvo_pidruchnyk.pdf 3. Смаль В., Кокоть В. Що слід знати про соціальне підприємництво. Київ: Федерація канадських муніципалітетів; Проект міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст», 2017. 58 с. URL: http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Social_Entrepreneurship_-_Guide-WEB-1.pdf 4. Соціальне підприємництво в Україні. Зелена книга. Під загальною редакцією Валерія Кокотя. – К., 2020. – 89 с. URL: https://socialbusiness.in.ua/knowledge_base/zelena-knyha-sotsial-noho-pidpryemnytstva-v-ukraini/ 5. Спреклі Ф. Посібник з планування соціального підприємства: пер. з англ. Київ: Британська Рада, 2011. 68 с. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/posibnik_z_planuvannya_socialnogo_pidpriemstva.pdf 6. Фінансовий менеджмент : навч. посібник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки ; [М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 440 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Каталог соціальних підприємств України 2016-2017 рр. Київ: Видавничий Дім «Кієво-Могилянська академія», 2017. URL: https://drive.google.com/file/d/0B5k4OK2hVgtAOWhGV1RjcW8zZlk/view 2. Корнецький А., Нагаївська Д. Ю. Соціальне підприємництво і соціальна відповідальність бізнесу: визначення, критерії та регулювання. <i>Причорноморські економічні студії</i>. 2016. Вип.11. С.204–208. URL: http://bses.in.ua/journals/2016/11-2016/46.pdf 3. Свинчук А. Міжнародний досвід розвитку соціальних підприємств: уроки для України. <i>Теорія стратегії та</i>

	<p><i>економічного розвитку</i>. 2014. № 34. С. 25–32. URL: http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/4539/1/2014_34_%2825-32%29.pdf</p> <p>4. Murphy P. J., Coombes S. M. A model of social entrepreneurial discovery. Journal of Business Ethics. 2009. Vol. 87. Issue 3. P. 325-336. URL: https://link.springer.com/article/10.1007/s10551-008-9921-y</p> <p>5. Dees J. The Meaning of «Social Entrepreneurship» / Duke. URL: https://entrepreneurship.duke.edu/news-item/the-meaning-of-social-entrepreneurship/</p> <p>6. Соціальне підприємництво. Дія. Бізнес. URL: https://business.dia.gov.ua/social-entrepreneurship</p> <p>7. ОБСЄ «Практичний аналіз розвитку соціального підприємництва». URL: https://www.osce.org/files/f/documents/a/9/426392.pdf</p> <p>8. Ільченко, В., Пістунова, В. Можливості фінансування соціального підприємництва в Україні. Підприємство та інновації, 2023, (26), 47-51. URL: https://doi.org/10.32782/2415-3583/26.7</p> <p>Інформаційні ресурси:</p> <p>1. Портал «Соціальне підприємництво в Україні» URL: https://socialbusiness.in.ua/</p> <p>2. Соціальне підприємництво як шлях до фінансової сталості організацій громадянського суспільства / Prometheus. URL: https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:IZ+SECS101+2021</p> <p>3. Соціальне підприємництво: дизайн-мислення та невизначеність / ВУМ Online. URL: https://vumonline.ua/course/social-entrepreneurship</p>
Обсяг курсу	120 годин, 4 кредити ECTS: 32 годин аудиторних занять (16 годин лекцій та 16 годин практичних занять) та 88 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу здобувач буде:</p> <p><i>знати:</i> теоретичні та практичні особливості створення та функціонування соціальних підприємств як інноваційного інструменту вирішення соціальних проблем; принципи побудови фінансової моделі та організації фінансового менеджменту соціальних підприємств</p> <p><i>вміти:</i> аналізувати діяльність соціальних підприємств; формувати бізнес-модель та обирати оптимальний режим оподаткування соціального підприємства, прогнозувати грошові потоки та приймати рішення щодо інструментів залучення фінансування для соціального підприємства.</p> <p>За результатами курсу студенти зможуть сформувавши проект свого соціального підприємства та провести його презентацію.</p>
Ключові слова	Соціальне підприємництво, соціальна цінність, бізнес-модель, фінансова модель, фінансове управління, фінансова політика, інформаційні технології, фінансові інновації, фінансова привабливість.
Формат курсу	Очний/заочний.

Теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Загальні та фахові знання, отримані на першому рівні вищої освіти («Фінанси підприємств», «Фінансовий аналіз», «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання», «Оподаткування юридичних та фізичних осіб») та другому рівні вищої освіти («Фінансовий менеджмент»)
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, практичні заняття (аналіз практичних кейсів, робота в групах, дискусії, моделювання реальності), індивідуальні завдання (дослідження) пов'язані із проблемами фінансової діяльності соціальних підприємств; груповий проект з розробки бізнес-плану та фінансової моделі соціального підприємства.
Необхідні обладнання	Проектор Роздатковий матеріал Навчально-методичні рекомендації Інформаційно-комп'ютерне забезпечення
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - індивідуальна робота – 50 балів (підготовка есе, тестування впродовж семестру, написання блогу); - групова робота – 50 балів (підготовка та презентація проекту соціального підприємства, що передбачає розробку бізнес-плану та фінансової моделі соціального підприємства, при оцінюванні враховується бізнес канва соціального проекту, ефективність командної роботи та якість бізнес-плану соціального підприємства) <p>На підставі додавання балів за практичні/самостійні та контрольні роботи відбувається оформлення заліку, максимальна кількість балів 100.</p> <p>Загалом протягом семестру 100 балів.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися часових термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>

	<p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, отримані за оцінювання поточних робіт, самостійних робіт, та бали за модуль. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку</p>	<ul style="list-style-type: none"> - поняття соціального підприємства як інноваційного інструменту вирішення соціальних проблем; - поняття соціальної відповідальності бізнесу; - витоки та рушії вітчизняного соціального підприємництва; - приклади успішних зарубіжних соціальних підприємств; - можливості для розвитку соціального підприємництва в Україні; - законодавчі аспекти соціального підприємництва; - ідея та місія соціального підприємства; - вибір організаційної форми для соціального підприємства; - вибір бізнес-моделі соціального підприємства; - формування фінансової моделі соціального підприємства; - формування бізнес-плану соціального підприємства; - визначення потреби у фінансуванні соціального проекту; - шляхи залучення інвестицій для соціального підприємства; - фандрайзинг для соціального підприємства; - види допомоги для соціальних підприємств; - програми кредитування для соціальних підприємств; - фінансова модель соціального підприємства; - бюджетування соціального проекту; - доходи та витрати соціальних підприємств; - фінансове планування на підприємстві; - фінансовий аналіз діяльності соціального підприємства; - особливості фінансово звітності соціального підприємства та її оприлюднення. - соціальне підприємство на базі неприбуткових організацій: особливості оподаткування; - оподаткування соціальних підприємств, створених як юридичні особи; - податкові переваги та недоліки соціального підприємництва через діяльність фізичних осіб - податкові пільги для соціальних підприємств; - податковий облік та звітність для соціальних підприємств; - критерії успішності соціального підприємства; - оцінка ефективності соціального підприємства - стратегія зростання, розвитку чи виходу з бізнесу соціального підприємства; - масштабування соціального підприємництва
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.</p>

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж. год. (очна /заочна форма навчання)	Тема, короткі тези	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література. Ресурси в Інтернеті	Завдання, год. (очна/заочна форма навчання)	Термін виконання
Тиж. 1-2 4 год. / 1 год.	Тема 1. Сутність соціального підприємництва та його роль у сучасному суспільстві - поняття соціального підприємства як інноваційного інструменту вирішення соціальних проблем; - поняття соціальної відповідальності бізнесу; - види соціального підприємництва, передумови виникнення та ефективного функціонування; - зарубіжний досвід та успішні практики соціального підприємництва в Україні.	Лекція Практичне заняття: дискусія, групова робота. Самостійна робота	Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації	Література: 1-11. Інформаційні ресурси: 1-3	Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями; виконання домашніх завдань; підготовка есе; командна робота над проектом соціального підприємства) 11 год./ 11 год.	1-2 тиждень
Тиж. 3-4 4 год. / - год.	Тема 2. Створення соціального підприємства: ідея, візія та місія - законодавчі аспекти соціального підприємництва; - ідея та місія соціального підприємства; - вибір організаційної форми для соціального підприємства; - можливості для розвитку соціального підприємництва в Україні	Лекція Практичне заняття: дискусія, групова робота. Самостійна робота	Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації	Література: 1-11. Інформаційні ресурси: 1-3	Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями; виконання домашніх завдань; підготовка есе; командна робота над проектом соціального підприємства) 11 год./ 12 год.	3-4 тиждень
Тиж. 5-6 4 год. / 1 год.	Тема 3. Бізнес-модель соціального підприємства та формування його фінансової моделі - вибір бізнес-моделі соціального	Лекція Практичне заняття: дискусія, групова робота.	Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації	Література: 1-11. Інформаційні ресурси:	Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями;	5-6 тиждень

	<p>підприємства;</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування бізнес-плану соціального підприємства; - фінансова модель соціального підприємства. 	Самостійна робота		1-3	виконання домашніх завдань; підготовка есе; командна робота над проектом соціального підприємства) 11 год./ 12 год.	
Тиж. 7-9 6 год. / 1 год.	<p>Тема 4. Інвестиції в соціальне підприємство. Фандрейзинг.</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначення потреби у фінансуванні соціального проекту; - шляхи залучення інвестицій для соціального підприємства; - фандрайзинг для соціального підприємства; - види допомоги для соціальних підприємств; - програми кредитування для соціальних підприємств; 	Лекція Практичне заняття: дискусія, групова робота. Самостійна робота	Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації	Література: 1-11. Інформаційні ресурси: 1-3	Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями; виконання домашніх завдань; підготовка есе; командна робота над проектом соціального підприємства) 15 год./ 15 год.	7-9 тиждень
Тиж. 10-12 6 год. / 1 год.	<p>Тема 5. Фінансовий менеджмент та маркетинг для соціального підприємства</p> <ul style="list-style-type: none"> - фінансова модель соціального підприємства; - бюджетування соціального проекту; - доходи та витрати соціальних підприємств; - фінансове планування на підприємстві; - фінансовий аналіз діяльності соціального підприємства; - особливості фінансово звітності соціального підприємства та її оприлюднення. 	Лекція. Практичне заняття: дискусія, групова робота. Самостійна робота	Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації	Література: 1-11. Інформаційні ресурси: 1-3	Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями; виконання домашніх завдань; підготовка есе; командна робота над проектом соціального підприємства) 16 год./ 18 год.	10-12 тиждень
Тиж. 13-14 4 год. / 1 год.	<p>Тема 6. Соціальне підприємство в Україні: вибір режиму оподаткування</p>	Лекція. Практичне заняття: дискусія, групова	Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації	Література: 1-11. Інформаційні	Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота	13-14 тиждень

	<ul style="list-style-type: none"> - соціальне підприємство на базі неприбуткових організацій: особливості оподаткування; - оподаткування соціальних підприємств, створених як юридичні особи; - податкові переваги та недоліки соціального підприємництва через діяльність фізичних осіб - податкові пільги для соціальних підприємств; - податковий облік та звітність для соціальних підприємств. 	<p>робота. Самостійна робота</p>		<p>ресурси: 1-3</p>	<p>над питаннями; виконання домашніх завдань; підготовка есе; командна робота над проектом соціального підприємства) 14год./ 17 год.</p>	
<p>Тиж. 15-16 4 год. / 1 год.</p>	<p>Тема 7. Оцінка ефективності та стратегія розвитку соціального підприємства</p> <ul style="list-style-type: none"> - критерії успішності соціального підприємства; - оцінка ефективності соціального підприємства - стратегія зростання, розвитку чи виходу з бізнесу соціального підприємства - масштабування соціального підприємництва 	<p>Лекція. Практичне заняття: дискусія, групова робота. Самостійна робота</p>	<p>Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації</p>	<p>Література: 1-11. Інформаційні ресурси: 1-3</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями; виконання домашніх завдань; підготовка есе; командна робота над проектом соціального підприємства) 10 год./ 15 год.</p>	<p>15-16 тиждень</p>
<p>32 год. / 10 год.</p>					<p>88 год/ 110 год.</p>	<p>Залік</p>